

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4469/2017 ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΑ

«ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ» , ΠΟΥ ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑ ΣΤΙΣ 7 και 8 ΜΑΙΟΥ 2017, ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ .

Μετά από μελέτη του Νόμου 4469 /2017, θα θέλαμε να επισημάνουμε κάποια θέματα, τα οποία μάλλον επιβάλλουν τροποποίηση ή /και διευκρίνιση αρκετών διατάξεων του, άλλως η εφαρμογή του δεν προοιωνίζεται θετική .

Ειδικότερα :

1. Σε περίπτωση κατά την οποία αποτύχει η διαδικασία του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης των οφειλών, στις οποίες εφαρμόζεται ο Νόμος, το όλο θέμα λήγει εκεί. **Πράγματι, δεν προβλέπεται καμία περαιτέρω δυνατότητα προσφυγής στα Δικαστήρια προκειμένου να γίνει δικαστική ρύθμιση των χρεών του οφειλέτη, ούτε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία Εξωδικαστικής Επίλυσης των διαφορών μεταξύ του οφειλέτη και πιστωτών του.**

Πιστεύουμε ότι αυτό αποτελεί ένα μεγάλο μειονέκτημα του Νόμου, που τον καθιστά πιο «εύθραυστο» και από τον «Νόμο Κατσέλη», ο οποίος τουλάχιστον προβλέπει προσφυγή στο Δικαστήριο, έστω και αν οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων προσδιορίζονται για να συζητηθούν και συζητούνται πολλά χρόνια μετά από την κατάθεση τους.

2. Το άρθρο 2 παρ.6 του Νόμου προβλέπει ότι πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις: (α) δεν υπερβαίνουν ατομικά για κάθε πιστωτή το ποσό των 2.000.000 ευρώ και ποσοστό 1,5% του συνολικού χρέους του οφειλέτη και (β) αθροιστικά το ποσό των 20.000.000 εκατομμυρίων ευρώ και δεν υπερβαίνουν ποσοστό 15% του συνολικού χρέους του οφειλέτη δεν συμμετέχουν στη διαδικασία εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, που θεσμοθετείται από τον εν λόγω Νόμο και δεν δεσμεύονται από την σύμβαση αναδιάρθρωσης χρεών.

Περαιτέρω, ο Νόμος προβλέπει όταν οι απαιτήσεις των πιο πάνω πιστωτών υπερβαίνουν όλες μαζί είτε το ποσό των 20.000.000 ευρώ ,είτε ποσοστό 15% του συνολικού χρέους του οφειλέτη, οι πιστωτές με τις μικρότερες απαιτήσεις μέχρι την συμπλήρωση του ποσοστού του 15% του συνολικού χρέους του οφειλέτη ή μέχρι την συμπλήρωση του ποσού των 20.000.000 ευρώ δεν συμμετέχουν στην διαδικασία, ούτε δεσμεύονται από την σύμβαση αναδιάρθρωσης κατά τα ανωτέρω, **αλλά οι υπόλοιποι πιστωτές, ακόμη και αν οι απαιτήσεις τους δεν υπερβαίνουν ατομικά το ποσό των 2.000.000 ευρώ και το ποσοστό του 1,5% του συνόλου του χρέους του οφειλέτη, συμμετέχουν στην διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης και προφανώς δεσμεύονται από την σύμβαση ρύθμισης οφειλών .**

Η σκοπιμότητα των πιο πάνω εξαιρέσεων είναι προφανώς να μην περικοπούν οι απαιτήσεις των « μικρών» πιστωτών, κυρίως των εργαζομένων, των μικρών προμηθευτών κ.λπ. Όμως, αυτή η «προστασία» διαρρηγνύεται αφού, μετά την συμπλήρωση είτε του ποσού των 20.000.000 ευρώ, είτε του ποσοστού του 15% του συνόλου των χρεών του οφειλέτη, οι υπόλοιποι μικροί πιστωτές συμμετέχουν στην διαδικασία και δεσμεύονται από την σύμβαση αναδιάρθρωσης.

3. Άλλη περίπτωση εξαίρεσης από την διαδικασία είναι, σύμφωνα με τον Νόμο, εκείνη του πιστωτή, που – μόνος του – έχει απαιτήσεις κατά του οφειλέτη το συνολικό ποσό των οποίων υπερβαίνει ποσοστό 85% τοις εκατό του συνολικού ποσού των απαιτήσεων των πιστωτών του οφειλέτη. Ο εν λόγω πιστωτής παραπέμπεται σε κατ' ευθείαν διμερή διαπραγμάτευση με τον οφειλέτη, η οποία δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από τρεις μήνες.

Όμως, ένας τέτοιος πιστωτής – «μεγαλοπιστωτής» - είτε θα έχει ήδη διαπραγματευθεί ανεπιτυχώς με τον οφειλέτη, είτε ουδεμία διάθεση θα έχει να διαπραγματευθεί. Και στις δυο περιπτώσεις είναι ανώφελη η απ' ευθείας διαπραγμάτευση μεταξύ εκείνου και του οφειλέτη, διότι πολύ σπάνια έως ποτέ θα καταλήξει σε συμφωνία ρύθμισης.

4. Σημαντικό ερωτηματικό τίθεται για την θέση των πιστωτών που, κατά τα ανωτέρω, εξαιρούνται από την διαδικασία του Νόμου και δεν δεσμεύονται από την σύμβαση αναδιάρθρωσης, εάν αυτή επικυρωθεί από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο.

Ο Νόμος προβλέπει ότι η απόφαση του Δικαστηρίου, η οποία αποτελεί τίτλο εκτελεστό, καταλαμβάνει το σύνολο των απαιτήσεων του οφειλέτη (προφανώς, το σύνολο των απαιτήσεων **κατά** του οφειλέτη), που ρυθμίζονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών και δεσμεύει **τον οφειλέτη και το σύνολο των πιστωτών, ανεξαρτήτως συμμετοχής τους στη διαπραγμάτευση ή τη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών.**

Η διατύπωση θα έπρεπε να είναι πιο σαφής, έτσι ώστε να γίνεται με αδιαμφισβήτητο τρόπο αντιληπτό εάν γίνεται αναφορά **και** στους πιστωτές που δεν συμμετείχαν ενώ θα μπορούσαν, κατ' αρχήν, να συμμετέχουν ή σε **όλους** γενικά τους πιστωτές.

Δηλαδή, εάν η απόφαση επικύρωσης μεταβάλλει την θέση εκείνων για τους οποίους ο Νόμος προβλέπει ότι δεν συμμετέχουν στην διαδικασία και δεν δεσμεύονται από την σύμβαση αναδιάρθρωσης, με αποτέλεσμα της μεταβολής να δεσμεύονται και αυτοί οι πιστωτές μετά από την επικύρωση της σύμβασης αναδιάρθρωσης από το Δικαστήριο.

Πιστεύουμε ότι η δέσμευση αφορά μόνο τους πιστωτές, που μπορούσαν να συμμετέχουν στην διαδικασία, αλλά δεν συμμετείχαν. Αλλιώς, δηλαδή εάν η σύμβαση ήταν δεσμευτική και για εκείνους τους πιστωτές, τους οποίους απέκλεισε ο Νόμος από την διαδικασία, η αντιμετώπιση αυτών των κατηγοριών πιστωτών θα ήταν άδικη, αφού θα κατέληγε σε δέσμευση τους από σύμβαση στην διαδικασία σύναψης της οποίας δεν θα είχαν κανέναν λόγο. Όμως, μια ξεκάθαρη διατύπωση του Νόμου προς άρση κάθε αμφιβολίας ή αμφισβήτησης είναι απαραίτητη.

5. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν υπάγονται στη ρύθμιση του Νόμου, διότι δεν θεωρούνται ως ασκούντες επιχείρηση και δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα. Κατά την άποψη μας, η εξαίρεση των ελεύθερων επαγγελματιών από τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών ουδόλως δικαιολογείται. Συχνότατα πλέον οι ελεύθεροι επαγγελματίες σχηματίζουν εταιρείες, εκ των οποίων οι περισσότερες με την μορφή ανώνυμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, οι οποίες

έχουν την εμπορική ιδιότητα εκ του Νόμου (μηχανικοί, γιατροί ιδίως όταν ασκούν το λειτούργημα τους και ως μέτοχοι κλινικής ή νοσοκομείου, λογιστές, φοροτεχνικοί κλπ). Οι εταιρείες αυτές έχουν και πτωχευτική ικανότητα ως εμπορικές εκ του Νόμου.

Αλλά και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, που δεν σχηματίζουν ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, αλλά εταιρείες άλλων μορφών, όπως, παραδείγματος χάριν, δικηγορικές εταιρείες, δεν παύουν και αυτοί να έχουν οικονομική δραστηριότητα και να μετέχουν ενεργά στην οικονομία της κοινωνίας.

Αυτό ισχύει και για τον δικηγόρο, τον γιατρό, τον μηχανικό, τον φοροτεχνικό που λειτουργεί μόνος του, αν και κάτι τέτοιο όλο και λιγότερο συχνά συναντάται. Θα αντιμετωπίσουμε, λοιπόν, διαφορετικά - παραβιάζοντας την αρχή της ισονομίας - τον γιατρό, που είχε αρκετά χρήματα για να μετέχει σε μια ισχυρή ανώνυμη εταιρεία, η οποία ίδρυσε μια μεγάλη κλινική και δι' αυτής ασκούν οι γιατροί - μέτοχοι της, οι περισσότεροι τουλάχιστον – το λειτούργημα τους και διαφορετικά τον γιατρό, που το ασκεί το λειτούργημα του μεμονωμένα; Και η ιατρική ανώνυμη εταιρεία και ο μεμονωμένος γιατρός έχουν οικονομική δραστηριότητα, απασχολούν προσωπικό, μισθώνουν χώρους, συνάπτουν χρηματοδοτικές μισθώσεις για μηχανήματα, επαγγελματικά αυτοκίνητα, συνάπτουν δάνεια κίνησης και γενικά ενεργούν κατά τον ίδιο – κατ' αρχήν – τρόπο. Μόνο τα μεγέθη αλλάζουν, αλλά αυτό δεν αποτελεί βάσιμο στοιχείο διάκρισης .

Η δε με έμφαση προβαλλόμενη υπαγωγή των ελεύθερων επαγγελματιών στις διατάξεις του Νόμου 4469/2017 σχετικά με τις οφειλές τους προς το Δημόσιο και του Οργανισμού Κοινωνικής Ασφάλισης δεν είναι στην πραγματικότητα δικαιωματική, αφού το Δημόσιο και οι Ασφαλιστικοί Φορείς «δύνανται» - και δεν «υποχρεούνται» - να αποδεχθούν αίτηση ελεύθερου επαγγελματία προς εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών του προς αυτούς.

6. Η υποβολή αίτησης για την υπαγωγή στην διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών είναι προαιρετική. Εάν ο οφειλέτης υποβάλει αίτηση στις περιπτώσεις που πληροί τις προϋποθέσεις του Νόμου, τι θα γίνει εάν οι μεγάλοι

πιστωτές δεν ανταποκρίνονται, με αποτέλεσμα να μην συγκεντρώνονται οι από τον Νόμο προβλεπόμενες απαρτίες, δεν υποβάλλουν αντιπροτάσεις στο σχέδιο εξυγίανσης της επιχείρησης που προτείνει ο οφειλέτης, δεν ψηφίζουν κ.λπ., δηλαδή «αντιστέκονται» παθητικά; **Γι' αυτό θεωρούμε ότι τουλάχιστον η συμμετοχή στην διαδικασία όλων των πιστωτών θα έπρεπε να είναι υποχρεωτική, διότι έτσι θα εξασφαλιζόταν, σε κάθε περίπτωση, η απαιτούμενη απαρτία για να προχωρήσει η διαδικασία και να μην σταματήσει πριν καν αρχίσει λόγω έλλειψης συμμετοχής πιστωτών, που να εκπροσωπούν τουλάχιστον 50% του συνόλου των χρεών του οφειλέτη.**

7. Ο Νόμος προβλέπει ότι το Ελληνικό Δημόσιο, οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης ή άλλο πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή των χρηματοδοτικών φορέων, μπορούν, ως πιστωτές, να κινήσουν την διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, κοινοποιώντας έγγραφη δήλωση στον οφειλέτη, με την οποία τον καλούν να υπαχθεί στην διαδικασία του Νόμου και να υποβάλει σχετική αίτηση εντός προθεσμίας δύο μηνών. Εάν ο οφειλέτης δεν στερξει, δεν δικαιούται να κινήσει αργότερα την διαδικασία χωρίς να προσκληθεί εκ νέου από τους πιστωτές. Αποδεικνύεται έτσι ότι ο Νόμος δίνει το προβάδισμα στους μεγάλους πιστωτές.

8. Κενό νόμου υπάρχει σχετικά με το αρμόδιο πρόσωπο για να συντάξει το σχέδιο της σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών. Και εάν μεν έχει οριστεί εμπειρογνώμων, ορισμός προαιρετικός σε περίπτωση που ο οφειλέτης είναι μικρή επιχείρηση και υποχρεωτικός σε περίπτωση που ο οφειλέτης είναι μεγάλη επιχείρηση, **δύναται να** του ανατεθεί η σύνταξη του εν λόγω σχεδίου. Ποιος, όμως, θα συντάξει το σχέδιο της σύμβασης αναδιάρθρωσης χρεών εάν δεν έχει οριστεί εμπειρογνώμων σε περίπτωση μικρής επιχείρησης ή εάν δεν έχει ανατεθεί στον ορισθέντα εμπειρογνώμονα (της μικρής ή της μεγάλης επιχείρησης) η εκπόνηση σχεδίου της εν λόγω σύμβασης; Και εάν μεν στην διαδικασία μετέχει ή μετέχουν παραστάτης δικηγόρος ή παραστάτες δικηγόροι, προφανώς το σχέδιο της σύμβασης αναδιάρθρωσης θα συνταχθεί από εκείνον ή εκείνους. Εάν, όμως, δεν μετέχει της διαδικασίας ούτε ένας παραστάτης δικηγόρος;

9. Ενδεικτικό της εύνοιας του Νόμου προς τους πιστωτές είναι ότι εάν ο οφειλέτης είναι μεγάλη επιχείρηση, με απόφαση της πλειοψηφίας των πιστωτών του **μπορεί να αντικατασταθεί ο αρχικός Συντονιστής με άλλον Συντονιστή της επιλογής τους. Με την ίδια απόφαση μάλιστα, οι πιστωτές μπορούν να ορίσουν και άλλο πρόσωπο, μη εγγεγραμμένο στο Μητρώο Συντονιστών, για να συνεπικουρεί τον νέο Συντονιστή στα καθήκοντα του.**

Δεν χρειάζεται μεγάλη φαντασία για να αντιληφθεί κανείς ότι αυτός ο «βοηθός» του νέου Συντονιστή θα είναι στέλεχος ή, σε κάθε περίπτωση, συνεργάτης ενός η περισσότερων πιστωτών της πλειοψηφίας, που μπορεί να αποτελείται ακόμη και από έναν μόνο μεγάλο πιστωτή.

10. Θεωρούμε ότι η κήρυξη άκαρπης της διαδικασίας από τον Συντονιστή μπορεί να γίνεται - σε κάποιες περιπτώσεις τουλάχιστον – πιο γρήγορα απ' ό,τι θα έπρεπε. Ως παράδειγμα, αναφέρουμε την περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης δεν συμμορφώνεται σε αίτημα του Συντονιστή να προσκομίσει **εντός 5 εργάσιμων ημερών έγγραφα προς συμπλήρωση των εγγράφων, που συνοδεύουν την αίτηση του** για υπαγωγή στην διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών. Το χρονικό διάστημα, που διαθέτει σε αυτήν την περίπτωση ο οφειλέτης, είναι εξαιρετικά σύντομο για να κηρυχθεί – αμέσως μετά την παρέλευση του – άκαρπη η διαδικασία, διότι ο οφειλέτης, που έχει υποβάλει αίτηση, έχει - κατά κανόνα – σοβαρή πρόθεση να υπαχθεί στην διαδικασία του Νόμου. Τα πρόσθετα έγγραφα πιθανότατα καθυστερούν διότι χρειάζεται διάστημα μεγαλύτερο των πέντε εργάσιμων ημερών για να τα συλλέξει, όπως θα συμβαίνει εάν πρόκειται περί βεβαιώσεων από τράπεζες, από Δημόσιες Υπηρεσίες, από Υποθηκοφυλακεία κ.λπ.

11. Εκτιμάμε ότι τα προσωπικά και περιουσιακά δεδομένα, που υποχρεούται ο οφειλέτης να γνωστοποιήσει σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου είναι υπερβολικά πολλά, πολύ περισσότερο που με την αίτηση υπαγωγής στην διαδικασία παρέχεται από τον οφειλέτη άδεια για στον συντονιστή, στον εμπειρογνώμονα και στους συμμετέχοντες πιστωτές, προς επεξεργασία και διασταύρωση από αυτούς. Η άδεια αυτή συνεπάγεται την άρση του τραπεζικού απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων

του άρθρου 1 του Ν.Δ.1059/1971 και του φορολογικού απορρήτου του άρθρου του Νόμου 4174/2013.

Έτσι, οι πιστωτές διευκολύνονται στον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, τα οποία άλλως δεν θα μπορούσαν ή θα μπορούσαν δυσκολότερα να εντοπίσουν, που θα τους επιτρέψουν να ικανοποιήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό τις απαιτήσεις τους.

Εξ' άλλου, η πρόβλεψη του Νόμου ότι τα δεδομένα του οφειλέτη τηρούνται στη βάση δεδομένων της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους για τρία έτη από την εκτέλεση της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών ή από την ακύρωση της ή από την τελεσιδικία της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσης της ή, σε περίπτωση που η αίτηση του οφειλέτη δεν καταλήξει σε σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών για τρία έτη μετά την υποβολή τους, είναι ανατιολόγητη και καταχρηστική, υπέρ των πιστωτών και πάλι.

12. Η διαδικασία επικύρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο είναι περίπλοκη και στην πράξη, αποτελεί επανάληψη της διαδικασίας του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών, που προβλέπει ο Νόμος. Θα αποβεί δε και εξαιρετικά χρονοβόρα, διότι οι προθεσμίες προσδιορισμού προς συζήτηση της αίτησης επικύρωσης και προς έκδοση απόφασης επ' αυτής είναι, εκ των πραγμάτων, αδύνατον να τηρηθούν λόγω του μεγάλου φόρτου των Δικαστηρίων.

Και μόνη η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων ενώπιον του Δικαστηρίου δηλώνει ότι όλα μπορούν να τεθούν εν αμφιβόλω και να επανεξεταστούν όλα από την αρχή.

Αλλά και οι ενστάσεις σχετικά με την διαδικασία, οι οποίες υποβάλλονται στον Συντονιστή, δεν θα έπρεπε να φέρονται ενώπιον του Δικαστηρίου για να εξεταστούν. Θα μπορούσε να τις εξετάζει ο ίδιος και εάν διαπίστωνε ότι είναι βάσιμες, να διορθώνει ή να ζητά την διόρθωση των διαδικαστικών λαθών, που θα είχαν διαπιστωθεί.

Όσον αφορά τις ενστάσεις, που εγείρονται για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου, αυτές θα έπρεπε να εγείρονται και να εξετάζονται στα πλαίσια ανακοπών κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, εάν αυτή ήταν αμέσως εκτελεστή χωρίς να απαιτείται προηγούμενη επικύρωση της από το Δικαστήριο, όπως θα μπορούσε να είναι σύμφωνα με όσα εκτίθενται κατωτέρω στην παράγραφο 15.

13. Ο Νόμος προβλέπει ότι η απόφαση, που επικυρώνει την σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών – **η οποία απόφαση αποτελεί τίτλο εκτελεστό** - καταλαμβάνει το σύνολο των απαιτήσεων του οφειλέτη (προφανώς, το σύνολο των απαιτήσεων **κατά** του οφειλέτη), που ρυθμίζονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών και δεσμεύει **τον οφειλέτη και το σύνολο των πιστωτών, ανεξαρτήτως συμμετοχής τους στη διαπραγμάτευση ή τη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών.**

Για τους λόγους που εκτέθηκαν ανωτέρω στην παράγραφο 4, η διατύπωση των σχετικών διατάξεων του Νόμου πρέπει να καταστεί σαφέστερη, έτσι ώστε να γίνεται αμέσως αντιληπτό εάν γίνεται αναφορά στους πιστωτές που δεν συμμετείχαν, ενώ θα μπορούσαν κατ' αρχήν να συμμετέχουν ή σε **όλους** γενικά τους πιστωτές.

14. Είναι σαφές ότι η **δικαστική επικύρωση χρειάζεται για να γίνει η σύμβαση διάρθρωσης οφειλών τίτλος εκτελεστός** . Αυτό σημαίνει ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα διαλαμβανόμενα στην σύμβαση αναδιάρθρωσης, θα πρέπει – για να γίνει αναγκαστική εκτέλεση της – να επικυρωθεί από το Δικαστήριο, αφού ακολουθηθεί η σχετική διαδικασία.

15. Η διάταξη του Νόμου σύμφωνα με την οποία οι Διαπιστευμένοι από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Διαμεσολαβητές εγγράφονται στο Μητρώο Συντονιστών της ΕΓΔΙΧ **«κατά προτεραιότητα»** δηλώνει ότι δεν «αξιοποιούνται» οι Διαπιστευμένοι Διαμεσολαβητές κατ' αποκλειστικότητα. Εξ άλλου, αυτό προκύπτει και από το γεγονός ότι, σε περίπτωση μη επαρκούς αριθμού εγγεγραμμένων Διαμεσολαβητών, μπορούν να διορίζονται δικηγόροι με πενταετή θητεία (διάστημα ανεπαρκές ιδίως για άτομα, που δεν έχουν εκπαιδευτεί ως Διαμεσολαβητές).

Κατ' εμάς, η δυσaréσκεια των Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών του Νόμου 3898/2010 λόγω του περιορισμένου αριθμού εξ αυτών, που εγγράφονται, μετά από αίτηση τους, στο Μητρώο Συντονιστών, το οποίο καταρτίζεται από τον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, έχει ως αποτέλεσμα να διαφύγουν της προσοχής τους άλλα σημαντικότερα στοιχεία περί του ρόλου, που θα κληθούν να παίξουν, εκείνον του «Συντονιστή».

Εν πρώτοις, τα καθήκοντα, που θα κληθούν να ασκήσουν οι Συντονιστές δεν είναι καθήκοντα Διαμεσολαβητή. Και ακριβώς γι' αυτό ονομάστηκαν Συντονιστές από τον Νόμο.

Ο ορισμός του Συντονιστή γίνεται είτε από τον ΕΓΔΙΧ, είτε από τους πλειοψηφούντες πιστωτές, σε περίπτωση αντικατάστασης του από αυτούς σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω . Ο οφειλέτης δεν συμμετέχει καθόλου. Το βέλτιστο θα ήταν να διορίζεται ο Συντονιστής από κοινού από τον οφειλέτη και τους πιστωτές κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί Διαμεσολάβησης και σε περίπτωση αδυναμίας να συμφωνήσουν, να διορίζει κάθε πλευρά έναν Συντονιστή (όπως συμβαίνει σε περίπτωση Συνδιαμεσολάβησης).

Ο ρόλος του Συντονιστή είναι άνευ ουσιαστικού περιεχομένου. Στην πραγματικότητα, όλες οι αρμοδιότητές του καθιστούν τον ρόλο του αμιγώς διοργανωτικό και διεκπεραιωτικό της διαδικασίας. Όμως, ο Συντονιστής θα έπρεπε, αξιοποιώντας τις δεξιότητες του, να συμβάλλει ουσιαστικά στο πλησίασμα των πλευρών, δυνατότητα που δεν του δίνεται με κανέναν τρόπο από τον Νόμο.

Αντιθέτως, ο Νόμος προβλέπει ρητά ότι η όλη διαδικασία της διαπραγμάτευσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης γίνεται γραπτά, με την ανταλλαγή ηλεκτρονικής ή άλλου τύπου αλληλογραφίας ή με τηλεφωνική ή άλλη επικοινωνία μεταξύ του Συντονιστή, του οφειλέτη και των πιστωτών, χωρίς να απαιτείται συνάντηση με φυσική παρουσία των συμμετεχόντων. Με αίτημα πιστωτών, οι οποίοι είναι δικαιούχοι του 1/3 του συνόλου των απαιτήσεων που συμμετέχουν, μπορεί να ζητηθεί από τον Συντονιστή να ορίσει αυτοπρόσωπη συνάντηση των ενδιαφερομένων.

Ο Νόμος δεν προβλέπει καν εάν ο Συντονιστής υποχρεούται, σε τέτοια περίπτωση, να ορίσει την αιτούμενη συνάντηση. Ίσως αυτό να συνάγεται εμμέσως από το ότι ο Νόμος προβλέπει, στην συνέχεια, ότι εάν η διαπραγμάτευση δεν ολοκληρωθεί σε μια συνάντηση, ο Συντονιστής μπορεί να ορίσει επαναληπτικές συναντήσεις.

Χωρίς προσωπική παρουσία, όμως, καθίσταται έως αδύνατον να μπορέσει ο Συντονιστής να συμβάλλει αποτελεσματικά στην επίτευξη συμφωνίας αναδιάρθρωσης, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες δεξιότητες, τις οποίες θα είχε εάν ήταν Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής του Νόμου 3898/2010.

Η ρύθμιση των χρεών του οφειλέτη είναι ένα θέμα εξαιρετικά σημαντικό, η θετική επίλυση του οποίου επιτρέπει την «επιβίωση» του οφειλέτη και την έστω μερική ικανοποίηση των πιστωτών του, επ' ωφελεία της κοινωνικής οικονομίας και ο Συντονιστής θα έπρεπε να έχει ουσιαστικό και αποτελεσματικό ρόλο στην επιτυχία της προσπάθειας.

Εάν «Συντονιστές» είχαν δικαίωμα να γίνουν μόνο Διαπιστευμένοι Διαμεσολαβητές, ούτε Μητρώο Συντονιστών θα χρειαζόταν να καταρτίζει η ΕΓΔΙΧ, ούτε Οδηγός Δεοντολογίας Συντονιστών θα χρειαζόταν να συνταχθεί από τον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, αφού υπάρχει ο Κώδικας Δεοντολογίας των Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών, που έχει συνταχθεί από το ΥΔΔΑΔ.

Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι εάν ο Συντονιστής ήταν αποκλειστικά Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής του Ν.3898/ 2010, η σύμβαση ρύθμισης οφειλών θα ήταν ipso facto εκτελεστή και η περιγραφή της με τον εκτελεστήριο τύπο μια απλή διατύπωση, σύμφωνα με όσα εκτίθενται αμέσως πιο κάτω.

Το ότι η επικύρωση είναι προαιρετική δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις διότι στην πραγματικότητα, εάν δεν ακολουθηθεί η διαδικασία της επικύρωσης η εάν δεν επικυρωθεί η σύμβαση από το Δικαστήριο, δεν καθίσταται τίτλος εκτελεστός και κατά συνέπεια, δεν μπορεί να γίνει αναγκαστική εκτέλεση βάσει αυτής κατά του οφειλέτη, που δεν τηρεί τους όρους της.

Εάν ο Συντονιστής ήταν αποκλειστικά Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής και εφαρμόζε τους κανόνες της διαρθρωμένης διαδικασίας Διαμεσολάβησης, που προβλέπει ο Νόμος 3898/2010, η σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών, η οποία θα προέκυπτε από αυτήν την διαδικασία, θα γινόταν άμεσα τίτλος εκτελεστός, με μόνη την υποβολή της στον Γραμματέα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στην εδαφική περιφέρεια του οποίου θα είχε διεξαχθεί η διαδικασία και την απλή επίθεση επ' αυτής του εκτελεστήριου τύπου σύμφωνα με το άρθρο 918 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, από τον Πρόεδρο του πιο πάνω Δικαστηρίου, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο του περιεχομένου της και επικύρωση της από αυτόν.

Σε περίπτωση δε κατά την οποία κάποιος αποδείκνυε έννομο συμφέρον και είχε βάσιμους λόγους για την ακύρωση ή ανατροπή της σύμβασης αναδιάρθρωσης, θα μπορούσε να τους προβάλει με αγωγή ακύρωσης της, ανακοπή κατά την ενδεχόμενη αναγκαστική εκτέλεση της, τριτανακοπή ή με οποίο άλλο ένδικο μέσον προσφέρει το Δίκαιο μας.

Τα ανωτέρω αποτελούν, κατά την άποψη μας, βασικά σχόλια σχετικά με τον Νόμο 4469/2017 για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα μπορούσαν να διατυπωθούν και άλλα εξ ίσου ενδιαφέροντα, για τα οποία επιφυλασσόμαστε.

Κατερίνα Κωτσάκη

Πρόεδρος ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ